

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: III

SUBJECT NAME: સંશોધન પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્ર - 3

SUBJECT CODE: 5AH03RMS3

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ સંશોધન ડિઝાઇન

- સંશોધન ડિઝાઇનનો અર્થ અને હેતુઓ
- લક્ષણો અને મહત્વ
- સંશોધન ડિઝાઇનનું વર્ગીકરણ
- લાભ અને મર્યાદાઓ

યુનિટ - ૨ સંશોધન અહેવાલ લેખન

- સંશોધન અહેવાલ લેખનનો અર્થ અને હેતુઓ
- સંશોધન અહેવાલ લેખનનાં સોપાનો
- મહત્વ અને સાવચેતીઓ

યુનિટ - ૩ વિચરણ પૃથક્કરણ

યુનિટ ૪ આંશિક સહસંબંધ

સંદર્ભગ્રંથ

- Dr. Lunagariya U. : સંશોધન પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને આંકડાશાસ્ત્ર, દર્પણ પ્રકાશન.
- દેસાઈ એ. એન. : સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિઓ, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
- પારેખ બી. યુ. અને ત્રિવેદી એન. ડી. : શિક્ષણમાં આંકડાશાસ્ત્ર, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: III

SUBJECT NAME: ન્યુરો સાયકોલોજી - ૧

SUBJECT CODE: 5AH03NUP1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester								
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation				Total Marks
					Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW								
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100	

Course outline:-

યુનિટ - ૧ માનવ મગજની રચના

- પ્રસ્તાવના
- મજજા મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ
- મગજની સ્થલમાન વ્યવસ્થા
- મોટા મગજનાં ગોળાધોં અને તેની આંતરિક રચના
- મગજમાં લોહીનું પરિભ્રમણ કરનારા તંત્રો

યુનિટ - ૨ વાર્તાનિક ચેતાતંત્રનાં ઘટકો

- ચેતાકોષની રચના અને કાર્યો
- ચેતાકોષનાં પ્રકારો
- ચેતા પ્રવાહનો ઉદ્ભવ અને વહન
- સર્વ અને શૂન્યનો સિક્કાંત
- ચેતોપગમી સંચારકો

યુનિટ - ૩ મગજનાં અભ્યાસ માટેની પદ્ધતિ

- ચેતાકીય સંશોધન પદ્ધતિ
- રંગાકન પદ્ધતિ
- ક્ષય પદ્ધતિ
- વિચ્છેદન પદ્ધતિ
- વિદ્યુત ઇજા પદ્ધતિ
- રેડિયોલોજિકલ પદ્ધતિ
- સી.ટી.સ્કેન
- એમ.આઈ.આર.
- પેટ સ્કેન

યુનિટ - ૪ મજ્જા મનોવૈજ્ઞાનિક માપન

- હોલિસ્ટિક બેટરી
- લ્યુરીયા નેબ્રાસ્કા ન્યુરોલોજિકલ બેટરી
- કેસ અધ્યયન
  - ❖ મગજની ગાંઠ
  - ❖ મોટા મગજનાં ધમની વિકાર
  - ❖ કોષક્ષયી વિકારો

સંદર્ભગ્રંથ

- દેસાઈ : પ્રાણી શરીર ક્રિયા વિજ્ઞાન ભાગ - ૧, ૨, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
- શાહ એન. વી. : મગજ અને જ્ઞાનતંતુ રોગો, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
- ભાર્ગવ એન. : શરીરક્રિયા વિજ્ઞાન, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
- Walsh, K. : Neuropsychology, Churchill Livingstone, New Delhi, 1994.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: III

SUBJECT NAME: વર્તન સુધારણાનું મનોવિજ્ઞાન - ૧

SUBJECT CODE: 5AH03PBM1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ વર્તન સુધારણા : પરિચય

- વર્તન ફેરફાર એટલે શું ?
- વર્તન ફેરફાર અંગેનો શિક્ષણનો સિદ્ધાંત
- વર્તનલક્ષી અભિગમનાં લાભ અને મર્યાદા

યુનિટ - ૨ વાર્તાનિક વિશ્લેષણ

- અસીલની સામેલગીરી વધારવી
- વાર્તાનિક સલાહ
- નિદર્શન રહિત મનોપચાર પદ્ધતિ

યુનિટ - ૩ વિશ્રાંતિ માટેની પ્રયુક્તિઓ

- જકોબસનની પ્રોગ્રેસિવ મસ્ક્યુલર રિલેક્સેશન પદ્ધતિ
- ઓટોજેનિક તાલીમ
- યોગ અને ધ્યાન

યુનિટ - ૪ ક્રમબદ્ધ અસંવેદનીકરણ

- પાયાનાં સિક્કાંતો
- શ્રેણીક્રમની રચના
- દ્રશ્યની રજૂઆત
- અસંવેદનિકરણનો સિક્કાંત

સંદર્ભગ્રંથ

- Benson, H. : The relaxation response 1st Ed., New York, Morrow.
- Coon, D. : Introduction to Psychology : Gateways to mind and Behavior, 10th Ed., New York.
- Bandura, A. : Principles of Behavior Modification, New York, Hall.
- Lorenze, K. : Evolution and Modification of Behavior, Chicago, University of Chicago Press, 1965.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: III

SUBJECT NAME: ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાન - ૧

SUBJECT CODE: 5AH03CLP1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાનનો વિષયપ્રવેશ

- પ્રસ્તાવના
- ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ
- ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર

યુનિટ - ૨ ચિકિત્સક નિદાન

- પ્રસ્તાવના
- નિદાનનું ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાનમાં મહત્વ
- નિદાનનાં પ્રકારો
- ચિકિત્સાત્મક નિદાનની મર્યાદાઓ

યુનિટ - ૩ ચિકિત્સક અવલોકન

- પ્રસ્તાવના
- ચિકિત્સક અવલોકનનાં પ્રકારો

- ચિકિત્સક અવલોકનની મર્યાદાઓ

યુનિટ - ૪ ચિકિત્સક મુલાકાત

- ચિકિત્સક મુલાકાતનો અર્થ
- ચિકિત્સક મુલાકાતનાં પ્રકારો
- ચિકિત્સક મુલાકાતનું મહત્વ

સંદર્ભગ્રંથ

- ભટ્ટ કે. કે. : ચિકિત્સા મનોવિજ્ઞાન - ૧, ૨, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ
નિર્માણ બોર્ડ.
- Kamlin, A. E. : Research Design in Clinical Psychology, Boston, 1992.
- Watson, R. I. : The Clinical Methods in Psychology, New York, Harper.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: III

SUBJECT NAME: મનોવિકૃતિશાસ્ત્ર - ૧

SUBJECT CODE: 5AH03PSP1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ વિષય પ્રવેશ

- અસાધારણ મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા
- અસાધારણ મનોવિજ્ઞાનની પદ્ધતિઓ
  - ❖ નિરીક્ષણ પદ્ધતિ
  - ❖ ચિકિત્સા કેસ અભ્યાસ પદ્ધતિ
- માનસિક સ્વાસ્થ્ય
- DSM - 4

યુનિટ - ૨ ચિંતા વિકૃતિ

- ચિંતા વિકૃતિનું સ્વરૂપ અને પ્રકારો

યુનિટ - ૩ બૃહદ મનોવિકૃતિ

- બૃહદ મનોવિકૃતિનું સ્વરૂપ અને પ્રકારો

યુનિટ - ૪ વ્યામોહી વિકૃતિ અને મનોદશા વિકૃતિ

- વ્યામોહી વિકૃતિનો અર્થ, સ્વરૂપ અને પ્રકારો
- મનોદશા વિકૃતિનો અર્થ, સ્વરૂપ અને પ્રકારો

સંદર્ભગ્રંથ

- પટેલ એન. : અસાધારણ મનોવિજ્ઞાન, અમદાવાદ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ
નિર્માણ બોર્ડ.
- Carson, Butcher & Mineka. : Abnormal Psychology and Morden Life,
11th Ed.

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY

COURSE: M. A.

SEMESTER: III

SUBJECT NAME: મનોભાર અને આવેગનું મનોવિજ્ઞાન - ૧

SUBJECT CODE: 5AH03PES1

Teaching & Evaluation Scheme:-

Teaching hours/week				Credit	Evaluation Scheme/semester							
Th	Tu	Pr	Total		Theory				Dissertation			
				Seasonal Exam		University Exam		Internal		University		
				Marks	Hrs	Marks	Hrs	Pr	TW			
4	0	0	4	4	30	1.5	70	3	--	--	--	100

Course outline:-

યુનિટ - ૧ મનોભારનું સ્વરૂપ

- પ્રસ્તાવના
- મનોભારનો અર્થ અને પ્રતિમાનો
- મનોભારનું સામાન્ય સ્વરૂપ
- ભારતીય પરંપરામાં મનોભારનો ખ્યાલ

યુનિટ - ૨ મનોભારકોનાં પ્રકારો

- પ્રસ્તાવના
- જીવન ઘટના મનોભાર
- દૈનિક હાડમારીનો મનોભાર
- સંસ્થાકીય મનોભાર
- પરીક્ષાનો મનોભાર

યુનિટ - ૩ મનોભારની શારીરિક પ્રતિક્રિયાઓ

- લાડો અથવા ભાગો પ્રતિક્રિયા
- સામાન્ય અનુકૂલન લક્ષણ સમૂહ
- મનોભારનો સ્વાસ્થ્ય પર પ્રભાવ
- મનોભાર, જીવનશૈલી અને માંદગી
- પરોક્ષ અસરો
- પ્રત્યક્ષ અસરો

યુનિટ - ૪ મનોભારની મનોવૈજ્ઞાનિક પ્રતિક્રિયાઓ

- સંજ્ઞાનાત્મક બગાડ
- આવેગાત્મક પ્રતિક્રિયાઓ
- મનોવૈજ્ઞાનિક સમસ્યાઓ અને વિકૃત્તિઓ

સંદર્ભગ્રંથ

- Cohan, S. & Wills, T. A. : Stress, Support and the Buffering Hypothesis, Psychological Bulletin, 1985.
- Cox, T. : Stress, New York, 1998.
- Dollard, J. : Frustration and Aggression, New Haven, Yell University Press, 1939.
- Wolpe, J. & Lazarus, A. A. : Behavior Therapy Technique, New York, Pergamon Press, 1996.